

РЕФОРМА ВИЩОЇ ОСВІТИ В КРАЇНАХ ПРИБАЛТИКИ

Естонія, Латвія та Литва є країнами з невеликою територією. населенням та природними ресурсами. Тому найголовнішим багатством є люди та їх навички і вміння. Запорукою цього може стати високоякісна система вищої освіти. Саме цього прагнуть досягнути ці країни шляхом численних реформ.

В контексті цього дослідження, акцентуємо увагу на стані сучасної освіти в країнах Прибалтики, а саме на особливостях навчання студентів цих країн та абітурієнтів-іноземців, зокрема, хочу звертаємо увагу на особливості підготовки вчителів.

Система вищої освіти пройшла 5 етапів реформування. Усі ці реформи були направленні на децентралізацію вишів та покращення матеріально-технічної бази [1, с. 9].

Після вступу в травні 2004 року Балтійських країн до Євросоюзу система освіти остаточно реформувалася. Зараз освіта являє собою уніфіковану за стандартами ЄС систему. Слід відзначити, що зараз в країнах діє Болонська система (за формулою навчання 4+2 та 4+1). Що ж собою являють ці формули? В університетах діє трьох рівнева система [3]:

- ✓ перший рівень – бакалаврат (3-4 роки)
- ✓ другий рівень – магістратура (2 роки)
- ✓ третій рівень - докторантура, ординатура чи аспірантура.

Розглянемо ці особливості на прикладі спеціальності «вчитель англійської мови». Після 4 років навчання студент отримує кваліфікаційний рівень «бакалавр», що дає право викладати лише молодшій та середній школі. Після закінчення студент може обрати два шляхи: магістратура (отримує більш високий кваліфікаційний рівень, що в подальшому дозволяє продовжити наукову діяльність, час магістерської програми не менше 5 років: саме скільки часу потрібно для захисту дисертації) та професійна освіта (1-1.5 роки освіти за профілем, що дозволить викладати у старшій школі, але без можливості прямого вступу до аспірантури та продовження наукової діяльності) [1, с.10; 3]. Важливим є і процес фінансування університетів. Державні кошти розподіляє комісія згідно з науковою активністю університету та рівнем знань серед студентів. Ще однією можливістю отримати державні кошти є висунення проектів, на які виділяються кошти [2, с.95].

В свою чергу кожен науковець, а особливо молодий повинен щороку подавати науковий проект з покращення вже наявних суспільних інститутів чи зміни їх в тій чи іншій формі. Саме складність захисту та подальшої роботи зумовило скорочення частки громадян, які навчаються за магістерськими і докторськими програмами (з 37 тисяч у 1994 до 8 тисяч у 2010 році) [3].

Але з іншого боку, є певні недоліки [5]: скорочення бюджетного фінансування; нерівність доступу до вищої освіти в силу поширення його «комерціалізації»; зниження питомої ваги і якості фундаментальних навчальних дисциплін у програмах підготовки; різке зростання кількості вишів, у тому числі, недержавних (у регіоні діють дев'яносто вищих навчальних закладів, з яких п'ятнадцять є багатопрофільними університетам); послаблення ролі держави в освітній політиці, захоплення орієнтованими на ринкові умови освітніми проектами.

Щодо вступу абітурієнтів з України. Згідно з даними з різних студентських та навчальних сайтів, рішення про навчання в країнах Прибалтики повинно бути прийнято за рік, саме стільки потрібно на підготовку віз та збору документів. Для вступу до вишу потрібно здати профільний екзамен з мови країни або англійської мови (можливий прийом сертифікатів TOEFL чи IELTS з рівнем не нижче B2). В 90% університетів навчання іноземних студентів ведеться англійською мовою. Також є можливість виграти грант на навчання. Найбільшою популярністю серед наших абітурієнтів користується Університет Тарту в Естонії [4].

Отже, можна сказати, що вища освіта в країнах Прибалтики має багато переваг, серед них :автономізація навчальних закладів; контроль за рівнем та якістю освіти; пришвидшення наукового розвитку. І як наслідок це призвело до покращення матеріальної бази університетів та інтеграції в європейську освітню систему.

Список використаної літератури

1. *Капранова В.А.* / Реформи вищого образования в странах Прибалтики / В.А. Капранова, Ф.Ф. Лахвич, Н.В. Суханкина. – Весті БДПУ. – №1 (55). – 2008. – С. 8-11.
2. *Карпенко О.В.* Introduction of Bolognese Principles in the Context of Education Service System Reformation in Baltic States (Latvia, Lithuania and Estonia) / О.В. Карпенко // Педагогіка і психологія. – Вісник НАПН України. – 3 (80). – С. 91-98.
3. *Конограй В. В.* Особливості реформування вищої педагогічної освіти Латвії в контексті впровадження принципів Болонської системи / В. В. Конограй [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?
4. Освіта за кордоном. Країни Прибалтики. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://simplex.in.ua/articles/baltic-edu>
5. Система вищого образования в странах Балтии [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.baltic-center.eu/Education/HighEducation/>

Юлія Дмитренко

УПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ПОЛОЖЕНЬ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ» ОЧИМА СТУДЕНТА-ПЕДАГОГА

«І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь»

Т. Г. Шевченко

Процес освіти наповнений безмежною кількістю постійних змін та удосконалень, які зумовлені вимогами часу. Адже зміни – це завжди розвиток, еволюція. Здавалося б, новий Закон України «Про вищу освіту» стане прикладом справжньої еволюції, європейським зразком та змінить на краще сучасний стан системи освіти. Але є певні труднощі. Всі роки незалежності ми прагнули Європи, високого рівня життя, але при цьому мало хто щось для цього дійсно робив. По суті, ЗУ «Про вищу освіту» має натяки на європейську систему освіти, але реалізація в нашій країні буде зовсім інша. Значна кількість положень в документі потребує доопрацювання й чіткого механізму його реалізації.